

ARBETARNAS
BILDNINGSFÖRBUND

Med i ABF

– samarbete leder längre

GÖR EN ANNAN VÄRLD MÖJLIG

© ABF

Produktion: ABFs förbundsexpedition

Foto: Omslag och sid 10 Kent Wärne

Sid 4, 6, 7, 19, 20: Jonas Hallqvist

Sid 5: Amanda Almström

Sid 14: Mattias Vepsä

Sid 17: Petra Jonsson

Sid 21: Claes Herrlander

Grafisk form: Graffoto AB

Tryck: Vitt Grafiska, Stockholm, 2016

Artikelnummer: AB3007

**Hos ABF samlas människor
i studiecirklar för att lära, diskutera
och skapa tillsammans.**

Tillsammans med ABF

Varje år planeras mängder av verksamhet i föreningar runt om i landet. ABF kan hjälpa till med alla frågor som handlar om studier och pedagogik. Vi kan vara bollplank och inspirera med idéer om hur ni kan planera studieverksamhet och föreläsningsserier eller hur ni kan använda kultur i föreningsarbetet.

Medlemmarna i er förening får ny kunskap och nya insikter genom ert medlemskap eller samarbetsavtal med ABF. Studiecirklar, tematräffar, föreläsningar och kanske specialskrivna studiematerial gör medlemmarna bildade inom ert område.

ABF har utbildningar i flera steg för de av era medlemmar som vill bli cirkelledare. Första steget är ett introduktionssamtal som följs av grund- och fortsättningsutbildningar. ABF kan också erbjuda ämnesfördjupningar för cirkelledare inom flera ämnesområden, till exempel film, färg och form samt olika aktuella samhällsfrågor.

Vi har lång erfarenhet av föreningsverksamhet och erbjuder styrelse-, funktions- och ledarskapsutbildningar som ger era medlemmar de kunskaper de behöver för att vara till exempel kassör eller ordförande. Vi erbjuder också andra utbildningar som till exempel kommunikation, konflikthantering eller arrangörskap.

ABF finns nästan överallt och har ett stort kontaktnät inom föreningsvärlden. Låt ABF vara en mötesplats där ni knyter kontakter med andra föreningar som ni kan samarbeta med. Det finns ofta fler beröringspunkter än man tror. Man blir starkare om man är flera som samlas kring en gemensam fråga, till exempel att driva igenom en förändring i kommunen eller göra en större studiesatsning.

Genom våra utbildningar vill vi stärka våra folkrörelser och skapa mötesplatser för förtroendevalda för att vi tillsammans ska bli starkare, modigare och mer kreativa!

Så här gjorde vi

Jorge Alvarez
Bolivianska riksförbundet

”ABF är vår partner i mycket av vår verksamhet: studiecirklar, kultur, ungdomsseminarier och den årliga riksträffen som avslutas med ett stort karnevalståg. Tack vare att ABF har utbildat vårt förbund i projektkunskap har vi kunnat genomföra flera framgångsrika projekt. Exempelvis har vi tillsammans med ABF startat en radiostation i staden Oruro i västra Bolivia. Syftet med stationen är bland annat att främja alfabetiseringsprojekt och studiecirkelverksamhet. Att ABF blev vårt studieförbund har varit lyckat. Vi känner oss hemma eftersom vi har samma grundläggande värderingar.”

“Unga Örnar är arbetarrörelsens barn- och ungdomsorganisation. Vi jobbar med demokrati, solidaritet och jämlikhet. Hos oss kämpar barn, unga och vuxna för barns rättigheter. I Unga Örnar fattar barn och unga själva beslut om vad de ska göra och hur verksamheten ska se ut. På så sätt lever och lär vi demokrati. Vi driver barnpolitiska frågor utifrån FNs barnkonvention och tycker att jämlika barn leka bäst. Tillsammans med ABF erbjuder vi bland annat ledarutbildningar, utbildningar i barnkonventionen och läxhjälp. Vi upplever att ABF ger oss den hjälp som vi behöver då vi vill starta nya utbildningar eller ny verksamhet. Tillsammans skapar vi lokal studieverksamhet och nya nätverk för våra medlemmar. “

”Vi har jobbat ihop med ABF i många år och har insett att nyckeln till bra studieverksamhet är samarbete. ABF är vår pedagogiska samarbetspartner och vi samverkar både på central och på lokal nivå. När våra medlemmar ska delta i en utbildning vill man inte vänta och utbildningen ska finnas i närheten där man bor. Tillsammans med ABF utbildar vi också studieorganisatörer och handledare och de får bland annat lära sig hur man möter människor, hur man hanterar olika situationer och hur man ger folk svar på en fråga så att de inspireras att söka mer kunskap på egen hand. Det kanske viktigaste i utbildningen för studieorganisatörer är insikten om att det är ett socialt uppdrag, en studieorganisatör ska prata med medlemmarna inte sitta på möten!

Att skicka fina program med kursutbudet ger inte så mycket jämfört med när man kan fånga någon i en konkret situation och fråga:

– ”skulle du vilja lära dig mer om...”

Inger Ros

Hjärt- och lungsjukas
Riksförbund

Hjärt- och lungsjukas Riksförbund är sedan många år medlemsorganisation i ABF och vi har sedan långt tillbaka samarbetat på central, regional och lokal nivå.

ABF är en mycket viktig samarbetspartner och har en stor betydelse i våra olika styrelseutbildningar och för att bidra till att hålla en hög kompetens att leda en förening. Tack vare samarbetet med ABF på lokal nivå kan vi erbjuda våra medlemmar studiecirklar i våra intressefrågor men också i alla möjliga ämnen som intresserar och engagerar just den lokalföreningen.

I ett framtida samarbete hoppas vi att finna gemensamma tankar hur vi ska förstärka och utveckla folkrörelsearbetet.

Ta kontakt med ABF!

ABF arbetar offensivt och utåtriktat och bli därför inte förvånad om ABF tar kontakt med just din förening. Tillsammans kan vi vidareutveckla din förenings medlemmars kunskaper genom studiecirkelar, kurser och kulturarrangemang.

Du kan naturligtvis också boka en tid med din ABF-avdelning och diskutera hur du ser på föreningens utbildningsbehov och sedan planera verksamheten tillsammans. På mötet kan du:

- Presentera din idé med studierna och få hjälp med att utveckla den
- Få veta hur du kan planera, genomföra och rapportera era studiecirkelar, annan folkbildningsverksamhet och kulturarrangemang
- Ta reda på vilka utbildningar ABF har för cirkelledare och förtroendevalda
- Fråga om ni kan få finnas med i ABFs utskick eller delta i vår community på www.abf.se
- Få information om studiematerial
- Ta reda på hur man gör en arbetsplan

Arbetsplanen

Man kan basera sin studiecirkel på ett studiematerial eller på en arbetsplan som cirkelledaren och deltagarna gemensamt enas om i början av cirkeln. Bland det viktigaste med arbetsplanen är att se vad man ska göra vid de olika sammankomsterna. I planen formulerar man vilka mål man har med studiecirkeln, vilka metoder man tänkt sig att använda och vilken typ av material, böcker, film, tidningar eller andra medier som ingår.

Arbetsplanen kan också användas för att följa upp och utvärdera arbetet i studiecirkeln.

Arbetsplan

Cirkelns namn:

Cirkelledarens namn:

Cirkelnummer:

Mål och syfte:

Vad ska vi studera och varför:

Hur ska vi göra:

Vilket material ska vi ha:

När och hur många gånger ska vi träffas:

”ABFs bildnings- och kunskapssyn handlar om alla människors rätt att få bilda och utveckla sig själva till något som inte är bestämt av andra eller på förhand givet.”

Mer om ABFs grundvärderingar finns att läsa i idéprogrammet *Gör en annan värld möjlig!*

ABFs grundvärderingar

Vår grundsyn är alla människors lika och unika värde. ABF vill verka för ett samhälle och en värld där människovärdet går före marknadsvärdet.

Folkbildning är för oss en idé om ett fritt kunskapssökande som kan ge människor mod och kunskap för att få makt och ansvar såväl i den egna vardagen som i samhället som helhet. Vi är övertygade om att framtiden är påverkbar och att en annan värld är möjlig.

Kunskapen

Vår övertygelse är att man inte kan ge kunskap till en annan människa, kunskap måste erövas av varje individ. Vi har stor respekt för människans egna erfarenheter och upplevelser och tror att viktiga steg mot kunskap är att fråga, vara nyfiken, ifrågasätta, pröva, reflektera och agera. Vi ser människan som en social varelse som behöver mötet och samspelet med andra för att utvecklas och lära nytt. Det livslånga lärandet handlar om att kunna förverkliga de möjligheter vi människor bär inom oss.

ABFs främsta uppgift är att underlätta lärandet genom att skapa positiva miljöer istället för att diktera innehåll och upplägg. Det innebär att vi tillämpar pedagogiska arbetsformer där deltagarna känner sig delaktiga och har inflytande över processen.

Den lilla gruppens gemenskap som bildar ett klimat som är tillåtande och tryggt är en av de viktigaste förutsättningarna för lärande, utveckling och kunskapsbildning. I den miljön växer människor och utvecklar självförtroende, kunskap och självinsikt.

Människan

Varje människa är lika mycket värd oavsett social tillhörighet, sexuell läggning, funktionsnedsättning, etniskt ursprung, hudfärg, kön eller ålder. Varje människa är en tillgång som har förmåga och vilja att utvecklas, påverka och ta ansvar. Vår folkbildningssträvan handlar om alla människors frihet och jämlikhet, utveckling och ansvar.

Samhället

Tillsammans skapar vi ett gott samhälle där alla har samma möjligheter utifrån sina olika förutsättningar. Det får inte vara ett fåtal som styr, utan många människor i samverkan är grunden och förutsättningen för samhällsutvecklingen. Folkrörelser som vill förändra samhället måste hela tiden bygga sitt arbete på kunniga och aktiva medlemmar. Det är självständiga och kritiskt tänkande medlemmar som ger demokratiska organisationer deras styrka.

Hela listan med ABFs medlemsorganisationer och organisationer med samarbetsavtal hittar du på www.abf.se

Medlemskap eller samarbetsavtal?

En organisation som blir medlem i ABF centralt uppfyller medlemskriterierna: medlemsantalet ska vara minst 3 000, verksamheten ska finnas i minst hälften av landstingsområdena och organisationen ska dela ABFs värderingar och ideologiska grund.

Som medlemsorganisation kan ens företrädare bli nominerade till lokala ABF-styrelser eller till förbundsstyrelsen.

Vad gör man om man inte har tillräckligt många medlemmar eller inte är rikstäckande men ändå vill samverka med ABF? Ett alternativ är att teckna samarbetsavtal centralt. Då får man hjälp och stöd med studier och kultur men har inget formellt inflytande i ABFs beslutande församlingar. Ett annat alternativ är att ansöka om lokalt medlemskap hos din närmaste ABF-avdelning. Då kan man ha formellt inflytande i ABF på orten.

När man ansökt om att bli medlem hos ABF ombeds man skicka in föreningens stadgar och verksamhetsberättelse som fungerar som underlag för handläggningen av ärendet. ABFs förbundsexpedition utreder om den ansökande uppfyller medlemskriterierna och lägger därefter förslag till förbundsstyrelsen om att bevilja medlemskap för organisationen.

Helén Pettersson, ordförande ABF:

”Jag gick min första studiecirkel i ABF som tonåring. Det var en facklig grundutbildning som öppnade en helt ny värld för mig.

Mina erfarenheter från det traditionella skolsystemet var inte speciellt bra, men här fick jag möta en annan form av lärande som passade mig mycket bättre. Folkbildningen har gett mig tillgång till kunskap och utveckling, och helt enkelt gjort mig till den jag är idag.”

Tre verksamhetsformer

Folkbildning tillsammans med studieförbunden innebär att man arbetar med tre olika verksamhetsformer: studiecirkel, annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram.

Verksamhetsformerna är flexibla och studie- eller kulturverksamheten i din förening kan se ut på många olika sätt. Till exempel kan man börja med en föreläsning (kulturprogram), gå vidare med en prova-påkurs (annan folkbildningsverksamhet) och sedan fortsätta med en studiecirkel för dem som vill fördjupa sig ytterligare.

Hur du än väljer att göra är ABF ditt stöd och hjälper till med idéer och uppslag!

Studiecirkeln

En studiecirkel är ett flexibelt sätt att lära där varje deltagares erfarenhet och kunskap är viktigt för den fortsatta kunskapsresan. Deltagarna är med och bestämmer var, när och hur man ska träffas. Man kan ha en studiecirkel med många träffar eller en tregångerscirkel för deltagare som inte vill binda upp sig en längre tid. Man kan träffas på en fast tid i ett studierum, lära på distans via ett webbaserat forum eller kombinera vanliga träffar med webbträffar. Cirkelledaren fungerar som pedagog, inspiratör och sammanhållande kraft. Cirkelledaren är en i gruppen men har samtidigt ansvar för att samordna och leda arbetet i cirkeln.

Regler och riktlinjer

Deltagaren

En studiecirkel måste ha minst tre deltagare inklusive cirkelledaren och man kan vara högst 20 deltagare inklusive cirkelledaren.

För att vara godkänd som deltagare måste man under året fylla minst 13 år. Man måste delta någon av de tre första sammankomsterna och man måste ha deltagit minst tre gånger.

Cirkelledaren

Cirkelledaren ska godkännas av ABF-avdelningen och erbjudas en grundläggande cirkelledarutbildning. ABFs mål är att alla cirkelledare har minst nio timmars grundutbildning enligt steg G.

Närvarolistan

Cirkelledaren fyller i en närvarolista vid varje sammankomst/cirkelträff. Om cirkelledaren är sjuk sköter vikarien närvarolistan och skriver under på en särskild rad.

Tidsregler

- Cirkeln måste pågå minst tre sammankomster med sammanlagt minst nio studietimmar (en studietimme = 45 minuter).
- Under en vecka får en cirkel maximalt ha tre träffar/sammankomster med fyra studietimmar/gång
- Om någon deltar i två eller flera studiecirkel får timantalet inte överskrida åtta studietimmar/dag
- Att delta i studiecirkel kan inte vara en heltidssysselsättning

- Det ska finnas tid för eftertanke och reflektion mellan träffarna/sammankomsterna
- För att ge utrymme för eftertanke och reflektion behöver studiecirkeln arbeta under en längre tid
- Deltagaren ska veta att hon/han deltar i en studiecirkel tillsammans med ABF

Studiematerial och/eller arbetsplan

Vid cirkelns början planerar deltagarna och ledaren gemensamt sitt studiearbete. Varje studiecirkel ska ha ett studiematerial eller en arbetsplan som beskriver cirkelns mål, syfte och hur man tänker arbeta.

ABF ska godkänna studiematerialet och/eller arbetsplanen.

Annan folkbildningsverksamhet

I annan folkbildningsverksamhet kan vi genomföra statsbidragsberättigad folkbildningsverksamhet i friare och flexiblare former än studiecirkel och kulturprogram.

Sammankomsterna/träffarna kan vara längre och genomföras tätare än i studiecirkeln. Antalet sammankomster kan vara en eller flera. Exempel på verksamheter är ”prova-på-dagar”, workshop, temakvällar, endagskurser och helgkurser.

Regler och riktlinjer

Deltagaren

Det kan finnas fler deltagare än i en studiecirkel, alltså fler än 20, men minimum är tre deltagare inklusive cirkelledaren. Deltagarna kan vara yngre än 13 år men inte yngre än 6 år.

Deltagaren ska veta att hon/han deltar i annan folkbildningsverksamhet tillsammans med ABF

Cirkelledaren

Även i annan folkbildningsverksamhet ska det finnas en cirkelledare som godkänns och erbjuds utbildning av ABF.

Närvarolista

Ledaren fyller i en närvarolista vid träffen/träffarna.

Tidsregler

- Friare och flexiblare än studiecirkel
- Sammankomsten/träffen kan vara längre än fyra studietimmar
- Man kan träffas endast en studietimme

Studiematerial och/eller arbetsplan

Första gången planerar deltagarna och ledaren gemensamt sitt studiearbete. Varje grupp ska ha ett studiematerial eller en arbetsplan som beskriver mål, syfte och hur man tänker arbeta. ABF ska godkänna studiematerialet och/eller arbetsplanen.

Kulturprogram

Kulturprogram genomförs för publik och kan vara föreläsningar, teaterföreställningar, konserter, debatter och seminarier, dansföreställningar, filmvisningar eller utställningar. Kulturprogram vänder sig till ungdomar och vuxna.

Ett kulturprogram pågår i minst 30 minuter och ska vara utformat så att det bidrar till att skapa delaktighet, upplevelse och eftertanke.

Kulturprogram ska vara öppet och annonseras i förväg till exempel genom annons, affisch eller hemsida. ABFs roll som arrangör eller anordnare ska tydligt framgå såväl i inbjudan som i själva genomförandet av programmet.

Statsbidraget

Alla studieförbund och folkhögskolor får statsbidrag för folkbildningsverksamhet som genomförs enligt statens krav. Syftet med statsbidraget är att stödja verksamhet som utvecklar demokratin, ger människor möjlighet att påverka sin livssituation, höjer bildnings- och utbildningsnivån i samhället samt ökar delaktigheten i kulturlivet.

Verksamhet inom följande områden motiverar statens stöd:

- Alla människors lika värde och jämlikhet mellan könen
- Det mångkulturella samhället
- Den demografiska utmaningen – att nå människor i olika åldrar med vår verksamhet
- Det livslånga lärandet
- Kultur – både att uppleva och skapa själv
- Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning
- Folkhälsa, hållbar utveckling och global rättvisa

För studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet gäller att man inte kan få statsbidrag för:

- Vattengympa, stavgång, boule och bridge
- Att utöva lek, spel och idrott
- Tillverkning
- Social samvaro eller fester
- Renodlad barnverksamhet
- Verksamhet där annan huvudman har ansvaret och redan har statsbidrag, till exempel skolan, komvux, SFI (svenska för invandrare), LSS (verksamhet inom Lagen om Stöd och Service till funktionshindrade), verksamhet inom Migrationsverkets ansvar
- Föreningens ordinarie interna verksamhet som föreningsmöten, styrelsesammanträden eller kommittémöten

Mer detaljerad information om statsbidraget och regler kring detta får du genom din ABF-avdelning.

Välkommen till ABF – en mötesplats för kunskap och bildning, för mångfald, delaktighet och demokrati!

Den här skriften riktar sig till dig som har medlemskap eller samarbetsavtal med ABF, Arbetarnas Bildningsförbund, kring din förenings studie- och kulturverksamhet.

Känner du att du behöver lära dig mer om hur din förening kan arbeta tillsammans med ABF? Då är det den här informationen du letat efter.

Här får du svar på frågor som: Vad räknas som en studiecirkel? Hur gör vi ett kulturprogram? Vad är "annan folkbildningsverksamhet"? Hur ser ABF på människan, kunskapen och samhället?

Frågor?

Välkommen att kontakta din lokala ABF-avdelning som finns på www.abf.se eller ring ABFs förbunds-expedition 08-613 50 00.

ARBETARNAS BILDNINGSFÖRBUND